

måste få en basis och sträfvandet skaffa sig erkännande. Annars skall det vara förgäfvets och amputationen leda till ett Rückfall.

En djup känsla så väl af huru kallt interesset för vetenskap, konst och bildning i allmänhet är hos oss, huru svagt det andliga lifvets låga flämtar vid Universitetet, ingen förhoppning om att någon med större krafter skall gripa företaget an, ett oinskränkt förtroende till det ungdomliga mod som bor i djupet af våra kamraters bröst, detta har drifvit Herman och mig till en plan, som hvarje kall åskådare skall kalla förmäten och som äfven i sjelfva verket vore det, om den hvilade på någon annan grund, än den nämnda. Planen, hvarom vi utbedda oss Brors godhetsfulla utlåtande, är att med början af nästa år begynna en tidskrift, hvars ändamål bleve att behandla hithörande frågor. Naturligtvis kan i Finland, såsom sakerna nu stå, någon rent vetenskaplig tidskrift omöjligt bära sig, så vida der ej står någon Berzelius i spetsen – ; vi önskade blott bringa samtidens andliga interessen *till tals*, så populärt, som både vår egen och en större allmänhets bildning tillåte det. Enligt planen skulle deri komma att upptas 1:o poesier, dels inhemska, dels öfversättningar från de nyaste och bästa tyska, Franska, Engelska, kanske Italienska och Spanska författare; 2:o Uppsatser af allmänt Aestetiskt, Philosophiskt, Historiskt och Philologiskt innehåll; 3:o notiser om de ammärkningsvärdaste företeelser inom vetenskapens och konstens gebit i allmänhet, om Universitetets litteratur, Vetenskaps» Societeten, Finska Litteratursällsk~~apet~~ etc. – I allmänhet komma recensioner att upptas blott af de viktigaste inhemska arbeten af allmänt interesse. I allmänhet önskade vi hellre ge åt företaget en lifvande, än nedslående ton, hellre uppmuntra än kriticera, utom der det är nödigt. Huru mycket vi kunna bygga på egna krafter kan Bror finna; – men saken skall tala. »Wir müssen das Vorurtheil für das Vortreffliche haben, dass es sich in den Gebrauch setze und beliebt mache», säger Hegel. Bundtsförvandter skola vi söka skaffa an, ehuru detta är det kinkigaste. Kunde man i hvarje häfte – 6 om året, å 4 ark hvarje, ha vi ungefär tänkt på – få helst någon uppsatts af en äldre, anseddare man, vore deremot mycket vunnet, både i allmänhet och för oss specielt hvilka man ej skall underlåta att brännmärka med öfversitteri och andra glåpord. – Vi ha ännu nämnt åt ingen derom och afvakta med otålighet Brors tanke i ämnet. – Förlåt Bästa Bror och skrif det på egen räkning om Bror genom för mycket deltagande narrat mig att förmycket vara till besvär.

40

Brors tillgifnaste
Robert.

269 J. V. SNELLMAN – J. R. TENGSTROM 21.XI
1844

HUB, Kellgreniana

Bästa Bror Roberte!

50

Ditt förtroendefulla bref är af art att kräfva snabbt svar, och jag vill gifva det, så godt jag kan.

Förvånas då icke, att jag tager saken kallt; ty ett blott echo till Din raska transport skulle föga gagna. Det företag, hvarom Du nämner, är ju en liten hvardagssak, och låt oss så anse den. 1:o Uppsatser i

hvarjehanda ämnen, populära, såsom de tillämnas, måste inleda vårt folks tanke på nya banor, om de skola vara verksamma. Du har två ämnen, som kan intressera mängden stat och kyrka. Ännu två andra familj och ekonomi finnas; men den förra har sitt speciela fält för teorierna i pædagogiken, och den sednare sin speciela publik. Såsom pædagogiska reformatorer torde icke vara er mening att framstå. Och i stat och kyrka lärer det icke vara censurens mening att tåla reformatorer. Men uppsatser för mängden, som icke afse reform, äro icke för mängden. 2:o I form af kritik öfver utländsk litteratur kan kanske något drifvas fram, men det måste träffa en publik, som förut har någon litteratur i sig. 3:o Kritiker öfver det inhemska vore bra, om detta funnes. Men t. ex. hvad har Vetenskaps Societeten som kunde gifva anledning till kritik för den större allmänheten? Nå väl - ett blad utan bestämd tendens såsom Frey eller Lundiksa bladet vore väl godt. Men hvar är dess publik i Finland? Jag vill dock ej afråda derifrån. Vill hellre tillråda ett knep, som kan gifva saken fart. Om nemligen i Svensk litteratur - vetenskaplig och skön något finnes som rätt kraftigt förtryter Er, något högt stäldt men dåligt, som i Er tanka bör slås ned, så hugg till. Dett skall gifva gehör i Sverige, och striden skall vinna deltagande hemma, bladet vinna publik. 10

Är åter meningen att vända hågen till Finsk litteratur, språket, historiska förhållanden, utsigter för framtiden, att till uppmuntran framställa de likartade sträfvanden i Böhmen, Ungern, Belgien, att öfversätta alla de fremmande sångerna till *Finskan*, kanske nu och då variera med en uppsats på detta språk - så tror jag sannerligen censur och publik skola blifva rymligare. Planen kunde småningom utvidgas - eller hvarför ej genast börja äfven dermed att, så mycket görligt är, framdraga allmänna Europeiska sträfvanden i den hithörande litteraturen. Ty såsom bredvid blir detta sednare i alla hänseenden lättare att bringa fram än såsom enda föremål. Allmänna planen kunde ju således blifva »Uppsatser i ämnen rörande samtidens allmänna och isynnerhet den Finska kulturen, kritiker och relationer öfver hithörande litteratur och öfversättningar till *Finskan* af skönlitterära alster från olika tider.» 20

Så har jag fattat Din plan, endast att jag vill lägga högsta vikt på *det Finska*. Stunden är gynnsam, och I kunnen ju räkna på basunstötter från många håll. Detta skall dessutom gifva företaget något genuint, som äfven i Sverige kan skaffa det uppmärksamhet. För Svenskarnes räkning vore ännu öfversättningar från *Finskan* Esthniskan &c. af vikt. Ja jag tviflar icke att fortsatta bemödanden åt detta håll skola komma Finlands litterära och kultur-sträfvanden att åtminstone nämnas äfven längre bort i utlandet. 30

En sak är ännu bädas Eder ungdom. Men utom det, att sådant fel hjälpes med åren, så afböjes all olägenhet deraf, om tidskriften blir ungdomlig i (***) och åtbörder. Sträfva derföre icke till *altklokhet*, och låt ingen falsk blygsel hindra er hvarken från att vara varma eller fela. Det sednare är alla människors lott, det förra blott de goda naturers. Tag blott icke saken i högtäinkt och stor-värdig stil utan anse den för, hvad den är, för hvardagssak; ty så kan tanke och känsla dervid lefva ett fritt lif. Arbeta i form ur Hegelianismen och Tyskeriet, ty detta dödar barn i vaggan. 40

Inbjud också icke några seniores till deltagande, förrän första häftet gått. Det befriar från afhängighet och försök att tumma om planen. När engång steget är taget på Eder risk, så kunna råd gifvas, men inga fordringar uppställas. De förra måste väl med tacksamhet mottagas, men meningen med dem är ju att följas eller förkastas. 50

Kan Öhman i Borgå intresseras för «företaget», så låt honom taga det. Betala hela inkomsten till 250 exemplar men endast fjerdelen för allt deröfver. Det föreslagna omfånget blir nog litet. 24 ark för helt är inrymma icke mycket.

Tiden går åt venter. Håll derföre den sidan; ty på förhand kan man afgöra, att den leder framåt. Och censuren skall nog sörja för, att det icke bär för långt.

Helsa vänskapsfullt. Jag skrifver detta i sen natt och lär icke medhinna ett redan påbörjadt bref till Din Fader. Det skall följa med nästa post. Äfven Castrén skall jag med första besöka. Tacka emellertid för hans modiga bref. Kellgrens anhöriga äro vid helsa.

Din
vänskapsfulle Broder
Snellman

d. 21 Nov.

P. S. – Har jag icke erhållit något från Sundvalls auktion? Jag har hvarje dag väntat requisition af pengar dertill. Under Din adresse kommer ett pakett till »Fru Niemand». Haf godheten höra om hennes adress i Hand«anden» Backmans salubod vid Fabiansgatan utan all nyfikenhet. Låt «mig» veta, huru dermed aflöper.

270 J. V. SNELLMAN – J. J. TENGSTRÖM 28.XI
1844

HUB, Kellgreniana

30

Vördade Broder!

Det måtte väl varit Bror oväntadt att i mitt sednaste icke finna något svar till Brors långa och så vänskapsfulla bref af den 20 Juni, och kanske än mera att allt framgent förklarning uteblifvit. Äfven nu måste jag bedja Bror godhetsfullt lemna alla forskningar i saken derhän; endast bör jag dock försäkra, att orsaken till närvarande hysteron proteron icke får anses hafva legat inom min viljas herradöme.

För samma Brors bref tackar jag nu på det hjertligaste, derjemte äfven för det rättvisa tadellet angående mina tidigare filosofiska och uppmuntran till Saima. Den förra specialiteten glädjer mig så mycket mera, som jag deraf finner, att den faderliga vänskap, hvars uppmunt-
40 rande maning så mången gång tröstat och hulpt mig, icke varit blind för mina fel. Den sednare åter faller såvida i god jord, att jag mindre än eljest anser min publicistiska verksamhet, så förderfvande för mig den än fortfar att vara, helt och hållet bortkastad. Ty mycket kan deraf i alla fall icke blifva, isynnerhet nu, sedan, såsom jag i tylaste tysthet vill
50 anförtro, vederbörande myndighet pröfvat nödigt både till censor och mig låtit komma en skarp varning. I småsaker vill jag nu gerna pruta, medgifvande, att jag stundom just deri sparkat ut för mycket; men i hufvudsak har tärnan sig förelagdt att *lefva* eller dö. Gerna önskade jag, äfven de kloka måtte medgifva, att det varit rätt i början taga ut fulla steg; ty det är alltid bättre göra koncessioner än begära dem. Och de kunna nu göras, utan stor ruin. Jag vet icke om det endast är inbillning, men jag tycker mig äfven i andra blad finna spår af en